

Neurokirjo: käsitteitä

Kokeile, ymmärrätkö neurokirjoon liittyviä käsitteitä.

Valitse sanalle oikea selitys.

---

1. Neurokirjo

- A) Aivojen toiminnan moninaisuus – ihmiset ajattelevat ja kokevat asioita eri tavoin
  - B) Sairaus, joka pitää parantaa
  - C) Tietty oppiaine koulussa
-

2. Neurotyypillinen

- A) Henkilö, jolla on aina hyvä keskittymiskyky
  - B) Henkilö, jonka aivot toimivat yleisimmillä tavoilla
  - C) Henkilö, joka on erityisen luova
-

3. Tarkkaavuus

- A) Kyky keskittyä ja suunnata huomio johonkin asiaan
  - B) Kyky liikkua nopeasti
  - C) Kyky muistaa kaikki asiat
-

4. Ylivireys

- A) Tila, jossa on vaikea pysyä hereillä
  - B) Tila, jossa keho ja mieli ovat hyvin aktiivisia ja rauhoittuminen voi olla vaikeaa
  - C) Tila, jossa ei tunne mitään
-

---

5. Alivireys

- A) Tila, jossa on hyvin energinen olo
  - B) Tila, jossa olo on väsynyt tai hidas ja aloittaminen voi olla vaikeaa
  - C) Tila, jossa puhuu paljon
-

6. Impulsiivisuus

- A) Asioiden harkitseminen pitkään ennen toimimista
  - B) Toimiminen nopeasti ilman että ehtii miettiä seurauksia
  - C) Kyky suunnitella tarkasti
-

7. Toiminnanohjaus

- A) Kyky ohjata liikennettä
  - B) Kyky suunnitella, aloittaa ja saada tehtäviä valmiiksi
  - C) Kyky juosta nopeasti
-

8. Aistiherkkyys

- A) Kyky nähdä hyvin pimeässä
  - B) Aistit reagoivat voimakkaasti esimerkiksi ääniin, valoon tai kosketukseen
  - C) Kyky olla huomaamatta ääniä
-

9. Tic-oireet

- A) Tahattomia liikkeitä tai ääniä, joita on vaikea estää
  - B) Tarkasti suunniteltuja liikkeitä
  - C) Harjoiteltuja esiintymisliikkeitä
-

10. Pakkoajatukset

- A) Miellyttäviä ajatuksia, joita voi hallita helposti
  - B) Toistuvia ajatuksia, jotka tulevat mieleen väkisin ja voivat tuntua hankalilta
  - C) Ajatuksia, jotka unohtuvat heti
-

---

11. Koproolia

- A) Tapa puhua hyvin kohteliaasti
  - B) Tahaton tapa sanoa sopimattomia tai kiellettyjä sanoja
  - C) Kyky oppia uusia kieliä nopeasti
-

12. Maskaaminen

- A) Tapa opetella uusia taitoja nopeasti
  - B) Yritys peittää tai muuttaa omaa käyttäytymistä, jotta sopisi paremmin muiden odotuksiin
  - C) Tapa keskittyä paremmin tehtäviin
-

Opettajalle: Oikeat vastaukset

1. A

2. B

3. A

4. B

5. B

6. B

7. B

8. B

9. A

10.B

11.B

12.B

Neurokirjo

Kokeile, ymmärrätkö neurokirjoon liittyviä käsitteitä.

Yhdistä oikea kirjain oikeaan numeroon.

Käsitteet

1. Neurokirjo
  2. Neurotyypillinen
  3. Tarkkaavuus
  4. Ylivireys
  5. Alivireys
  6. Impulsiivisuus
  7. Toiminnanohjaus
  8. Aistiherkkyys
  9. Tic-oireet
  10. Pakkoajatukset
  11. Koproolia
  12. Maskaaminen
-

Selitykset

- A. Aivot reagoivat tavallista voimakkaammin esimerkiksi ääniin, valoon tai kosketukseen
  - B. Toimiminen nopeasti ilman että ehtii pysähtyä miettimään seurauksia
  - C. Kyky suunnitella, aloittaa, ohjata ja saattaa tekeminen loppuun
  - D. Aivojen ja ajattelun erilaiset toimintatavat ihmisillä
  - E. Tila, jossa vireystaso on matala: olo voi olla väsynyt, hidas tai passiivinen
  - F. Henkilö, jonka aivot toimivat yleisimmillä tavoilla
  - G. Toistuvia, mieleen tunkevia ajatuksia, joita on vaikea siirtää pois mielestä
  - H. Tahattomia liikkeitä tai ääniä, joita on vaikea hallita
  - I. Kyky kohdistaa ja ylläpitää huomiota sekä siirtää sitä tarvittaessa
  - J. Tila, jossa keho ja mieli käyvät ylikierroksilla ja rauhoittuminen voi olla vaikeaa
  - K. Tahaton tapa sanoa sopimattomia tai kiellettyjä sanoja
  - L. Yritys peittää tai muuttaa omaa käyttäytymistä, jotta sopisi paremmin muiden odotuksiin
-

Opettajalle: Oikeat parit

1-D

2-F

3-I

4-J

5-E

6-B

7-C

8-A

9-H

10-G

11-K

12-L

Vihjeitä tehtävän käsittelyyn

Selvennä helposti sekoittuvat käsitteet

Ylivireys ja alivireys

→ ylivireys = vaikea rauhoittua

→ alivireys = vaikea aloittaa

Tarkkaavuus ja toiminnanohjaus

→ tarkkaavuus = huomion suuntaaminen

→ toiminnanohjaus = tekemisen suunnittelu ja loppuun saattaminen

Pakkoajatukset ja tic-oireet

→ pakkoajatukset = ajatuksia

→ tic-oireet = liikkeitä tai ääniä

Kysymyksiä

Milloin joku voi olla ylivireä tai alivireä? Voiko sama henkilö olla joskus ylivireä ja joskus alivireä? Millaisissa tilanteissa?

Missä tilanteessa tarkkaavuus voi olla koetuksella? Milloin toiminnan aloittaminen voi olla vaikeaa? Oletko huomannut, että ihmiset reagoivat eri tavoin ääniin tai valoon?

Missä tilanteessa joku tehtävän ominaisuus voi näkyä esimerkiksi koulussa tai vapaa-ajalla? Millaisissa tilanteissa aistiherkkyys voi näkyä koulussa? Mikä auttaa keskittymään paremmin tunnilla?

Voiko sama asia näyttää eri ihmisillä erilaiselta? Miten? Miksi on hyödyllistä, että ihmiset toimivat ja ajattelevat eri tavoin? Voivatko samat piirteet olla toisinaan haastavia ja toisinaan vahvuuksia?